

Asia: VN/25637/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

MTK-Uusimaa (jäljempänä MTK) kiittää mahdollisuudesta lausua lunastuslainsäädännön uudistamisesta ja korostaa korvaustasojen merkittävän korottamisen tarvetta.

Oikeusministeriön esitys lunastuslainsäädännön korvauserusteiden tarkistamisesta on välttämätön, sillä omaisuuden suoja on kavennettu merkittävästi viime vuosikymmeninä. Viimeaikainen kehitys on myös laajentanut yleisen tarpeen tulkintaa lunastuksissa, mikä korostaa tarvetta tehostaa omaisuuden suoja. Uudenmaan alueella käynnissä olevien lunastustoimitusten määrän merkittävä kasvu alleviivaa lainsäädännön uudistamisen kiireellisyyttä.

Lunastuslain korvausuudistuksen tavoitteena on parantaa järjestelmän toimivuutta ja korjata olemassa olevia ongelmia. MTK kuitenkin katsoo, että myös lunastamisen edellytyksiä koskevaa lainsäädäntöä tulee päivittää. Hallituksen esitys huomioi Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen ratkaisukäytännöt ja suhteellisuusarvioinnin, mutta MTK:n mukaan lunastuskorvauksen periaatteita on päivitettävä ja lunastuksen viimesijaisuus palautettava. Lisäksi esitetään, että maanomistajille annetaan oikeus valita arviointimenetelmä, ja että korvaukset laajennetaan kattamaan myös ei-taloudelliset menetykset. Tämä uudistus on välttämätön, jotta maanomistajien asema voidaan turvata ja järjestelmää kehittää vastaamaan nykypäivän vaatimuksia.

Nykyisiä korvauserusteita pidetään epäoikeudenmukaisina, eivätkä ne huomioi kohteiden todellista markkina-arvoa. Uudistuksessa esitetty 25 prosentin korotus lunastuskorvaukseen on perusteltu, jos omaisuuden arvo määritellään oikein. MTK tukee siirtymistä markkina-arvoon perustuvaan korvaukseen.

Maanomistajien mukaan erityisesti voimajohtohankkeiden korvaukset ovat kohtuuttomia ja heikentävät vihreän siirtymän hankkeiden sosiaalista hyväksyttävyyttä, myös Uudellamaalla.

Korvausuudistuksen tulee varmistaa maanomistajien tasapuolinen kohtelu. Nykyiset metsänpohjan korvaukset ovat riittämättömiä ja johtavat epäoptimaaliseen johtolinjojen sijoittamiseen.

MTK vaatii, että lunastuskorvaukset ulotetaan koskemaan myös vapaaehtoisia puukauppoja ja että verolainsäädäntöä muutetaan vastaavasti. Lisäksi esitetään, että taloudellisten vahinkojen ohella korvattaisiin myös muut kuin taloudelliset menetykset. Lunastuskynnyksen nostaminen on tarpeen, jotta omistuksen vaihto tapahtuisi ensisijaisesti sopimusteitse.

Uudistusten tulee koskea myös vireillä olevia hankkeita, jotta epäoikeudenmukaisia korvauksia ei jatketa myöskään Uudellamaalla.

Perälä Matti
MTK-Uusimaa ry